

MEHMET SUAT KAYIKÇI

**PETROL PİYASASI
HUKUKU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
TABLOLAR LİSTESİ	XVII
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIX
KISALTMALAR	XXI
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm

TÜRKİYE PETROL MEVZUATININ TARİHSEL GELİŞİMİ

1.1. 5015 Sayılı Kanun Öncesi Dönem	5
1.2. 5015 Sayılı Kanun Dönemi	12
1.2.1. Kanunun Amacı	13
1.2.2. Kanunun Kapsamı	14
1.2.3. İdari Yapılanma ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	15
1.2.4. 5015 sayılı Kanun'da Yapılan Değişiklikler	17

İkinci Bölüm

LİSANS UYGULAMASI

2.1. Lisans Yükümlülüğünün Esasları	21
2.1.1. Lisansın Niteliği.....	21
2.1.2. Yükümlülüğün Kaynağı	21
2.1.3. EPDK'nın Lisanslamaya İlişkin Yetkileri	23
2.1.4. Başvuru Sahipleri İçin Aranılan Ortak Şartlar	26
2.1.5. Her Bir Tesis ve Kişi için Ayrı Lisans Şartı	27
2.1.6. Lisanslama Süreci.....	27
2.1.7. Lisans Süreleri	28
2.1.8. Devredilemezlik	29
2.1.9. Tadil Yükümlülüğü	29
2.1.10. Lisans Bedelleri.....	31
2.1.11. Lisansların Sona Ermesi	31
2.2. Lisans Sahiplerinin Temel Hak ve Yükümlülükleri	33
2.3. Lisans Türleri	37
2.3.1. Rafinerici Lisansı	37
2.3.1.1. Genel Olarak	37
2.3.1.2. Lisans Şartları	38
2.3.1.3. Hak ve Yükümlülükleri.....	39
2.3.1.3.1. Lisans Kapsamında Yapılabilecek Faaliyetler	39
2.3.1.3.2. Temin ve İkmal Olanakları.....	41
2.3.1.3.3. Yükümlülükler	41
2.3.1.4. Mevcut Rafinaj Kapasitesi	42
2.3.2. İşleme Lisansı	43
2.3.2.1. Petrokimya Faaliyeti	43
2.3.2.2. Biodizel Üretimi	44
2.3.3. Dağıtıcı Lisansı.....	47
2.3.3.1. Lisans Şartları	47
2.3.3.2. Hak ve Yükümlülükleri	49

2.3.3.2.1. Lisans Kapsamında Yapılabilecek Faaliyetler	49
2.3.3.2.2. İkmal Kısıtları	49
2.3.3.2.3. Bayilik Teşkilatı Kurma Şartı	51
2.3.3.2.4. Fesih ve Bildirim Yükümlülüğü	52
2.3.3.2.5. Pazar Kısıtları	54
2.3.3.2.6. 60.000 Ton Beyaz Ürün Satma Yükümlülüğü	56
2.3.3.2.7. Dağıtıcı-Bayi Denetim Sistemi	59
2.3.3.2.8. Diğer Yükümlülükler	64
2.3.4. İhrakiye Teslimi Lisansı.....	65
2.3.5. Bayilik Lisansı	67
2.3.5.1. Genel Olarak	67
2.3.5.2. Bayilik Sözleşmesinin Niteliği	67
2.3.5.3. Bayilik Lisanslarında Alt Başlık ve Kategori.....	68
2.3.5.4. Temin ve İkmal Yolları	70
2.3.5.5. İstasyon İşletmeciliği Yöntemleri.....	72
2.3.5.6. İstasyonda Bulundurulamayacak Ürünler.....	72
2.3.5.7. Kurumsal Kimlik	73
2.3.5.8. Bayilik Sözleşmelerinde Asgari Satış Taahhütleri ve Cezai Şart	74
2.3.6. Madeni Yağ Üretim Lisansı.....	81
2.3.7. İletim Lisansı.....	84
2.3.8. Depolama Lisansı	85
2.3.9. Taşıma Lisansı.....	87
2.3.10. Serbest Kullanıcı Lisansı.....	87

Üçüncü Bölüm

İKMAL ZİNCİRİ

3.1. Ham Petrol	89
3.2. Akaryakıt.....	91

Dördüncü Bölüm
FİYAT OLUŞUMU

4.1. Ham Petrol Fiyatları.....	98
4.2. Akaryakıt Fiyatları.....	99
4.3. Fiyatlara Müdahale	103

Beşinci Bölüm
KİLOMETRE TAHDİDİ UYGULAMASI

5.1. Gelişimi.....	109
5.2. Kapsamı.....	111
5.3. Şehir İçi-Şehirlerarası Yol Ayrımı.....	115

Altıncı Bölüm
TEKNİK KRİTERLER

6.1. Ürünler.....	121
6.2. Tesisler	124
6.3. Akaryakıt Kalitesi İzleme Sistemi (AKİS).....	125
6.3.1. Sistemin Amacı.....	125
6.3.2. Akaryakıt Kalitesine İlişkin Avrupa Birliği Mevzuatı	125
6.3.3. Türkiye’de Durum.....	129

Yedinci Bölüm
TÜKETİCİNİN KORUNMASI

7.1. Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanuna Genel Bir Bakış	134
7.2. Tanım ve Kavramlar	137
7.3. Haklar ve Sorumluluklar	138

7.4. Zarar ve Hasarların Tazmini	140
7.5. Denetim	141

Sekizinci Bölüm
ULUSAL PETROL STOĞU

8.1. Stok Türleri ve Yükümlüler	147
8.2. Ulusal Stok Komisyonu	149
8.3. Yükümlülük Stoklarının Esasları	151

Dokuzuncu Bölüm
KAMULAŞTIRMA VE ÖZEL TEDBİRLER

9.1. Kamulaştırma	153
9.2. Diğer İmkanlar	155

Onuncu Bölüm
SİGORTA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

10.1. Tüm Risk Sigortası	158
10.2. Üçüncü Şahıslar Mali Sorumluluk Sigortası	159

Onbirinci Bölüm
ULUSAL MARKER UYGULAMASI

11.1. Genel Olarak Marker Uygulamaları	163
11.2. Türkiye ve Ulusal Marker	167
11.3. Ulusal Marker Uygulamasının Kapsamı	171
11.4. Ulusal Markerin Akaryakıtta Eklenmesi	174
11.5. Ulusal Marker Denetimleri	179

11.6. Ulusal Marker Yaptırımları..... 180

Onikinci Bölüm
PİYASA İZLEME VE BİLDİRİMLER
SİSTEMİ

12.1. Amacı ve Önemi 187
12.2. Esasları ve Kapsamı 188

Onüçüncü Bölüm
DENETİM İLE ÖNARAŞTIRMA-
SORUŞTURMA SÜRECİ

13.1. EPDK'nın Denetim Yetkisi 195
13.2. Denetimin Kapsamı 197
13.3. Denetim Şekilleri 198
13.4. Denetlenen Kişilerin Yükümlülükleri 199
13.5. Denetçilerin Yetkileri ve Yükümlülükleri 200
13.6. Denetimlere Hâkim Olan İlkeler 201
13.7. Ön Araştırma ve Soruşturma Prosedürü 202

Ondördüncü Bölüm
İDARİ YAPTIRIMLAR

14.1. İdari Para Cezaları 209
14.2. İdari Tedbirler 216
 14.2.1. Lisans İptali 216
 14.2.2. Faaliyetin Geçici Durdurulması 219
 14.2.3. Tesisler İçin Lisans Yasağı..... 220
 14.2.4. Şahıslar İçin Lisans Yasağı..... 225

14.3. Zamanaşımı.....	226
14.4. Yargı Yolu.....	228

Onbeşinci Bölüm

PETROL PİYASASI VE REKABET HUKUKU

15.1. 5015 Sayılı Kanun ve Rekabetçi Bir Piyasa Yapısı Oluşturma Amacı	232
15.2. Petrol Piyasası ve Rekabet Hukuku Uygulamaları	233
15.2.1. İlgili Pazar	233
15.2.1.1. Ürün Pazarı.....	234
15.2.1.2. Coğrafi Pazar	236
15.2.2. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşmalar	238
15.2.2.1. Yatay Anlaşmalar	239
15.2.2.2. Dikey Anlaşmalar.....	241
15.2.3. Hakim Durumun Kötüye Kullanılması.....	247
15.2.3.1. Hakim Durum.....	247
15.2.3.2. Kötüye Kullanma Halleri	248
15.2.3.2.1. Aşırı Fiyatlama	249
15.2.3.2.2. Mal Vermeyi Kesme	255
15.2.3.2.3. Fiyat Sıkıştırması	259
15.2.4. Birleşmeler.....	261
SONUÇ	269
KAYNAKÇA	273
EKLER.....	279